

YÖNETMELİK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

BANKALARIN KALDIRAÇ DÜZEYİNİN ÖLÇÜLMESİNE VE

DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kaldıraç etkisiyle bankaların maruz kalmaları muhtemel risklere karşıkonsolide ve konsolide olmayan bazda yeterli sermaye bulundurmalarının sağlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 47 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Ana sermaye: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmeliğe göre hesaplanan ana sermayeyi,

b) Banka: Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

c) Bilanço dışı işlemler: 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen kredi türevleri hariç gayrinakdi kredi ve taahhütleri,

ç) Bilanço içi varlıklar: Türev finansal araçlar ile kredi türevlerinin yenileme maliyetleri dışında kalan bilanço içi varlıkları,

d) Menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemleri: Repo işlemleri, ters repo işlemleri, menkul kıymet veya emtia ödünç verme veya ödünç alma işlemleri, takas süresi uzun işlemler ve kredili menkul kıymet işlemlerini,

e) Konsolide ana sermaye: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmeliğe göre hesaplanan konsolide ana sermayeyi,

f) Koruma alıcısı: Referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini bir kredi türeviyle kısmen ya da tamamen üçüncü kişilere aktaran tarafı,

g) Koruma satıcısı: Referans varlıktan kaynaklanan kredi riskini bir kredi türeviyle kısmen ya da tamamen üstlenen tarafı,

ğ) Kredi türevi: Kredi temerrüt swabı ve toplam getiri swabını,

h) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

i) Referans varlık: Kredi türevlerinde, nakit teslimatta ödenecek tutarı belirlemek için kullanılacak veya fiziki teslimatta teslim edilecek varlığı,

i) Türev finansal araçlar: 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen türev finansal araçları,

j) Türkiye Muhasebe Standartları (TMS): 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından onaylanarak Türkiye Muhasebe Standardı ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı adıyla yayımlanan muhasebe standartları ile bu alana ilişkin diğer düzenlemeleri,

k)Yenileme maliyeti: Sahip olunan varlığın, aynı işlev ve kullanım ömrüne sahip, verimlilik ve kârlılık gibi unsurlar bakımından benzer nitelikte olan diğer bir varlıkla ikame edilmesi için katlanılması gereken maliyete eşit değeri

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kaldıraç Oranı Hesaplama ve Bildirim

Kaldıraç oranı

MADDE 4 – (1) Kaldıraç oranı, ana sermayenin toplam risk tutarına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

(2) Aylık olarak hesaplanan kaldıraç oranının Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla üç aylık basit aritmetik ortalamasının asgari yüzde üç olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

Konsolide kaldıraç oranı

MADDE 5 – (1) Konsolide kaldıraç oranı, konsolide ana sermayenin, konsolide toplam risk tutarına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

(2) Aylık olarak hesaplanan konsolide kaldıraç oranının Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla üç aylık basit aritmetik ortalamasının asgari yüzde üç olarak tutturulması ve idame ettirilmesi şarttır.

Toplam risk tutarının hesaplanması

MADDE 6 – (1) Toplam risk tutarı bilanço içi varlıkların, bilanço dışı işlemlerin, türev finansal araçlar ile kredi türevlerinin ve menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin risk tutarlarının toplamından oluşur.

(2) Bilanço içi varlıkların risk tutarları, Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarlarından, 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca ayrılmış özel karşılıkların düşülmesi suretiyle hesaplanır. Ana sermayeden indirilen varlıklar için risk tutarı hesaplanmaz.

(3) Bilanço dışı işlemlerin risk tutarları hesaplanırken, Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarlarının Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca ayrılmış özel karşılıklar düşüldükten sonraki değerleri dikkate alınır. Bilanço dışı işlemlerden, banka tarafından herhangi bir şartta veya ihbara

bağlı olmaksızın istenildiğinde cayılabilen taahhütlere yüzde on, diğer işlemlere yüzde yüz krediye dönüştürme oranı uygulanarak risk tutarları hesaplanır.

(4) Türev finansal araçlar ve bankanın koruma alıcısı olduğu kredi türevlerinin risk tutarları, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin ek-2'sinde belirtilen gerçeğe uygun değerine göre değerlendirilme yöntemi kullanılarak hesaplanır.

(5) Bankanın koruma satıcısı olduğu kredi türevlerinin risk tutarları, altıncı fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla korumaya konu olan referans varlığın gerçeğe uygun değerine kredi türevinin yenileme maliyetinin eklenmesi suretiyle hesaplanır.

(6) Koruma satıcısı bir bankanın aynı zamanda koruma alıcısı olduğu durumlarda,

a) Koruma alıcısı ve satıcısı olunan kredi türevlerine konu referans varlıkların borçluları ve varlıkların ödeme öncelikleri aynı ve

b) Koruma alıcısı olunan kredi türevinin vadesi koruma satıcısı olunan kredi türevine eşit veya daha uzun ise

korumaya konu olan referans varlıkların gerçeğe uygun değerleri netleştirilir. Koruma satıcısı olunan kredi türevinin risk tutarı, korumaya konu referans varlıkların netleştirilememiş kısımlarının gerçeğe uygun değerlerine, kredi türevinin yenileme maliyeti ve netleştirilmiş kısımlar üzerinden Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin ek-2'sinde belirtildiği şekilde hesaplanacak potansiyel kredi riski tutarına eklenerek hesaplanır.

(7) Beşinci ve altıncı fıkraların uygulamasında, referans varlığın gerçeğe uygun değerinin nominal değerinden küçük olması halinde nominal değer kullanılır.

(8) Bankanın kendi nam ve hesabına gerçekleştirdiği menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin risk tutarı verilen nakit, menkul kıymet veya emtianın Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarının, alınan nakit, menkul kıymet veya emtianın Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarından fazla olan kısmıdır.

(9) Bankanın, gerçekleştirilmesine aracılık ederek takasının tamamlanmasını taahhüt ettiği menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin risk tutarı, müşterinin/karşı tarafın verdiği nakit veya menkul kıymet veya emtianın Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarının müşterinin/karşı tarafın aldığı nakit, menkul kıymet veya emtianın Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca değerlendirilmiş tutarından fazla olan kısmıdır.

(10) Risk tutarları hesaplanırken, kredi risk azaltımı teknikleri kullanılamaz ve krediler ile mevduat netleştirilmez.

Bildirim dönemi ve farklılaştırma yetkisi

MADDE 7 – (1) (21.03.2014 tarihli Yönetmelik ile değişik) Kaldıraç oranına ve konsolide kaldıraç oranına ilişkin ek-1 ve ek-2'de yer alan tablolar hesaplama dönemini takiben Kurulca belirlenecek sürelerde Kuruma gönderilir.

(2) Kurul, bankaların iç sistemleri, aktif ve malî yapıları dikkate alınarak farklı bir kaldıraç oranı ile konsolidekaldıraç oranının belirlenmesini, banka bazında ayrı oranların uygulanmasını ve hesaplama ve gönderilme dönemlerinin farklılaştırılmasını kararlaştırabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Oransal sınırlara uyumsuzluk

MADDE 8 – (1) Kaldıraç oranı ile konsolide kaldıraç oranından herhangi birinin asgari oranın altına düşmesi halinde, hesaplama döneminden itibaren altı ayı geçmemek üzere Kurulca belirlenecek süre içerisinde asgari oranlara uyum sağlanması zorunludur.

(2) Asgari oranların sağlanamaması halinde, bankalar bu durumun nedenlerini, söz konusu durumun giderilmesine ilişkin alınması planlanan önlemler ile birlikte ek-1 ve ek-2’de yer alan tabloların Kuruma gönderilme süresi içinde bildirmek zorundadır.

(3) Yapılacak incelemelerde, bu Yönetmelikle düzenlenen asgari oranların tutturulmasına yönelik fiktif işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde, bu işlemlere karşılık gelen tutarlar geriye yönelik olarak düzeltilmek suretiyle ilgili döneme ilişkin asgari oranlar yeniden hesaplanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 8 inci maddesinin birinci fıkrası 1/1/2015 tarihinde, diğer maddeleri 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

EK: 1

KALDIRAÇ ORANI BİLDİRİM TABLOSU

.....A.Ş./T.A.Ş.

Hesaplama Tarihi:

		Birinci Ay	İkinci Ay	Üçüncü Ay
I.	Ana Sermaye			
II.	Toplam Risk Tutarı (2.1+2.2+ 2.3+2.4+2.5)			
2.1.	Bilanço içi varlıklar			
2.2.	Bilanço dışı işlemler			
2.2.1	Banka tarafından herhangi bir şarta veya ihbara bağlı olmaksızın istenildiğinde cayılabilen taahhütler			
2.2.2	Diğer bilanço dışı işlemler			
2.3.	Türev finansal araçlar ve kredi türevleri			
2.4.	Menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemleri			
2.4.1	Kendi nam ve hesabına yapılanlar			
2.4.2	Gerçekleştirilmesine aracılık edilerek takasının tamamlanması taahhüt edilenler			
2.5.	Ana sermayeden indirilecek varlıklar (-)			

III.	Kaldıraç Oranı (I/II)			
IV.	Kaldıraç Oranı Ortalaması (Σ III/3)			

EK: 2

KONSOLİDE KALDIRAÇ ORANI BİLDİRİM TABLOSU

.....A.Ş./T.A.Ş.

Hesaplama Tarihi:

		Birinci Ay	İkinci Ay	Üçüncü Ay
I.	Konsolide Ana Sermaye			
II.	Konsolide Toplam Risk Tutarı (2.1+2.2+ 2.3+2.4+2.5)			
2.1.	Bilanço içi varlıklar			
2.2.	Bilanço dışı işlemler			
2.2.1	Banka tarafından herhangi bir şarta veya ihbara bağlı olmaksızın istenildiğinde cayılabilen taahhütler			
2.2.2	Diğer bilanço dışı işlemler			
2.3.	Türev finansal araçlar ve kredi türevleri			
2.4.	Menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemleri			
2.4.1	Kendi nam ve hesabına yapılanlar			
2.4.2	Gerçekleştirilmesine aracılık edilerek takasının tamamlanması taahhüt edilenler			
2.5.	Ana sermayeden indirilecek varlıklar (-)			
III.	Konsolide Kaldıraç Oranı (I/II)			
IV.	Konsolide Kaldıraç Oranı Ortalaması (Σ III/3)			

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin

	Tarihi	Sayısı
	05./11/2013	28812
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1-	21/03/2014	28948